

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura raného novověku.
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-1-11
Anotace	Materiál představuje humanistickou tvorbu v české literatuře, její rozdělení na latinskou a českou; zachycuje latinskou větev humanistické literatury.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	1. ročník, třída 1.A, dne 27.4. 2012, Český jazyk a literatura

RENESSANCE A HUMANISMUS V ČESKÉ LITERATUŘE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

renes. a human. v české lit.

- konec 15. až 20. léta 17. století
- úsilí měst a šlechty o získání většího vlivu na řízení země (stavovská monarchie) → pokles vlivu královské moci (1500 tzv. Vladislavské zřízení zemské)
- doba vlády Jagellonců (1471 – 1526), nástup Habsburků (1526 – 1918) na český trůn

znaky českého humanismu

- (renesance se české literatuře příliš neprojevila, hovoříme spíše o literatuře humanistické)
- snaha rozšířit humanistickou vzdělanost
- vyrovnávání se z kulturou jiných evropských zemí
- převaha literatury naukového charakteru
- literatura pro měšťanstvo
- vliv latiny na rozkvět češtiny

renes. a human. v české lit.

- dvě linie tvorby:

1) latinský humanismus

2) národní humanismus

latinský
humanismus

latinský humanismus

- autoři se soustřeďují především na pěstování vytríbené klasické latiny starověku → opora v institucích → střediskem např. královská kancelář v Praze
- za předchůdce latinského humanismu u nás je považováno dílo, jehož autorem je →

Jan z Rabštejna
(1437 – 1473)

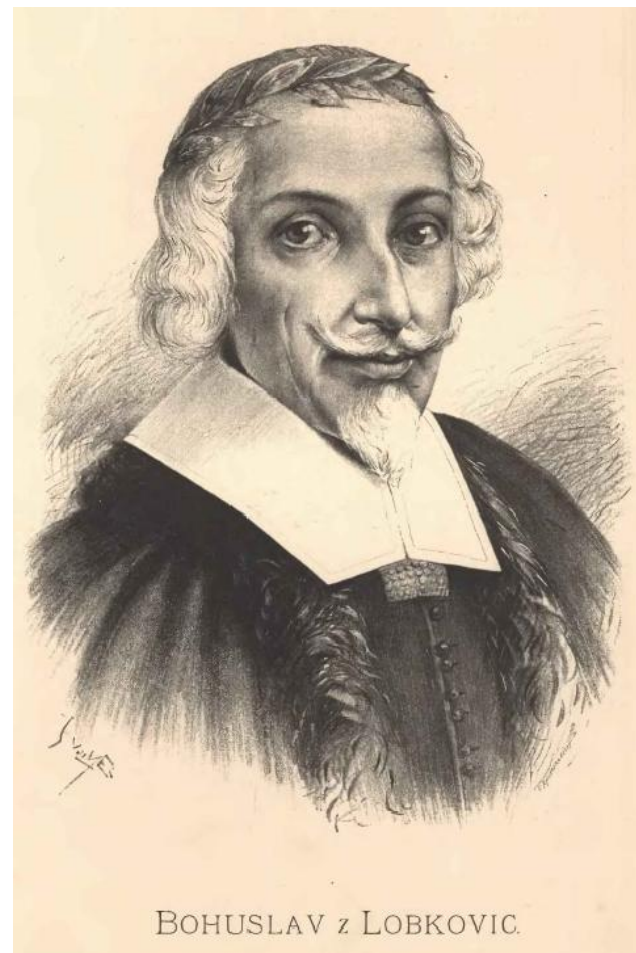
Jan z Rabštejna

- kněz a diplomat ve službách Jiřího z Poděbrad

spis Dialogus (1469)

- autorův fiktivní rozhovor (disputace) se třemi šlechtici
- psáno jako dopis italskému právníkovi
- autor vyjadřuje své politické názory

Bohuslav Hasištejský z Lobkovic (1461 – 1510)

Bohuslav Hasištejský

- básník, prozaik, cestovatel
- příslušník významného českého šlechtického rodu, dvořan Vladislava II.

O lidské bídě

→ moralizující verše

Elegie na smrt císaře Karla

Jan Campanus
Vodňanský
(1572 – 1622)

Jan Campanus

- básník, dramatik, hudební skladatel
- rektor pražské university
- Zikmund Winter: Mistr Kampanus

komedie Břetislav

→ historická latinská hra z českého středověku

Jan Skála z Doubravky
(1486 – 1553)

Jan Skála z Doubravky

- historik, spisovatel, biskup olomoucký

skladba **Theribulia (Rada zvířat)**

- soubor ryze humanistických rad panovníkovi (Ludvíku Jagellonskému) a tom, jak by si měl vladař počínat
- podnětem Nová rada Smila Flašky z Pardubic

Internetové zdroje:

Obr.1

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1f/Jan_Vil%C3%ADmek_-_Bohuslav_Hasi%C5%A1tejnsk%C3%BD_z_Lobkovic.jpg

/27-04-2012-07.36/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník českých spisovatelů*. 6. vyd. Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství: Humpolec, 2005. ISBN 80-86480-58-5
- HRABÁK, Josef, Eduard PETRŮ, Antonín ŠKARKA a kol. *Dějiny české literatury I, Starší česká literatura*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1959.
- MACHALA, Lubomír, Eduard PETRŮ a kol. *Panorama české literatury*. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 1999. ISBN 80-85839-04-0
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. Fragment: Havlíčkův Brod, 2006. ISBN 80-7200-973-7

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ